

Třináctka tragických událostí způsobených počasím: nejvíce obětí si vyžádaly povodně a dopravní katastrofy

Praha 25. května 2026

Jsou moderní katastrofy v Česku horší než ty v minulosti? Unikátní studie vědců z Akademie věd ČR, Masarykovy univerzity v Brně a Univerzity Karlovy zkoumala 13 největších tragédií souvisejících s počasím v českých zemích od roku 1851 do současnosti. Analýza prokazuje, že navzdory stále častějším extrémům umírá v souvislosti s počasím díky lepším předpovědím a výstražným systémům méně lidí než v nedávné historii. Přesto je však třeba se mít nadále na pozoru především před přívalovými povodněmi.

Mezioborový výzkum se soustředil na náhlé události v českých zemích od roku 1851 do současnosti, u nichž počasí přímo či nepřímo způsobilo smrt nejméně 20 osob. „*Takových tragédií bylo ve sledované historii celkem 13. Co se týče přírodních katastrof, jednoznačně největší počet obětí způsobily v šesti případech povodně, dvakrát zabíjel silný vítr, jednou blesky,*“ vysvětluje jeden z autorů studie, meteorolog Miloslav Müller z Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd ČR a Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Studii publikoval prestižní časopis [*Natural Hazards and Earth System Sciences*](#).

Hlavní otázka studie směřovala k tomu, zda rostoucí závažnost a častější výskyt meteorologických extrémů vlivem změny klimatu znamená i více obětí. Z výzkumu vyplynulo důležité zjištění: **přestože extrémních jevů přibývá, schopnost moderní vědy je předpovídat a včas varovat veřejnost dramaticky snížila počet hromadných neštěstí.** Od roku 2000 již nenastala žádná událost, která by hranici 20 obětí dosáhla. Mementem však zůstávají přívalové povodně kvůli jejich prudkému nástupu, který může účinnost výstrah výrazně snížit.

Nejvíce obětí způsobily povodně

Nejtragičtější přírodní událostí byla **přívalová povodeň v západních Čechách v květnu 1872, která měla 244 obětí.** Jedná se o největší známou povodeň tohoto typu, řádila nejen na malých tocích, ale také na řece Berounce, jejíž povodí zabírá téměř 9000 km². „*Nešlo o klasickou povodeň, při níž se řeka vylévá z břehů několik dní. Šlo o extrémní přívalovou povodeň vyvolanou neuvěřitelně silnou, a přitom rozsáhlou skupinou neustále se obnovujících bouřek. Například v Mladoticích tehdy spadlo 237 mm srážek asi za hodinu a půl – to je množství, které v této oblasti obvykle spadne za celé čtyři měsíce. K rozsahu katastrofy přispělo i protržení mnoha rybníků,*“ popisuje meteorolog Miloslav Müller. Upozorňuje přitom, že taková událost by i v současnosti představovala mimořádné riziko, jak ukazuje mj. obdobná povodeň v Porýní v červenci 2021.

Následovaly silné deště a **povodeň v červenci 1897 s 88 oběťmi, která nejhůře postihla Krkonoše.** „*Tehdy byly zaznamenány skutečně extrémní denní srážkové úhrny přes 300*

mm. Prudké svahy a vysoká nasycenost půdy z předchozích dešťů vyvolaly následně katastrofální povodně na horských řekách,“ vysvětluje Miloslav Müller. Připomněl, že například v Dolním Maršově se pod tlakem přívalové vody zřítíl dům, ve kterém zahynulo 17 lidí připravujících se na svatbu. Dalších 8 lidí zabily v usedlostech na svahu Obřího dolu mury, tedy bahenní proudy vyvolané silnými dešti.

V živé paměti řady lidí zůstává ničivá **povodeň na Moravě a ve Slezsku z července 1997, která si vyžádala 61 obětí.** „*Tuto katastrofu měla na svědomí takzvaná středomořská cyklona putující po tzv. trase Vb. Bohužel uvízla nad naším územím, takže extrémně vysoké srážkové úhrny trvaly celé čtyři dlouhé dny,*“ říká Miloslav Müller s tím, že kvůli velkému tlakovému gradientu západně od středu níže srážky výrazně zesílily v horách, zejména v Hrubém Jeseníku a Moravskoslezských Beskydech. Nejtragičtější situace nastala v Troubkách na řece Bečvě, kde během noci ze 7. na 8. července zahynulo 9 lidí.

Mezi další tragické události patří **přívalová „noční“ povodeň z května 1889 na Přešticku v západních Čechách, při níž zahynulo 57 lidí.** „*Bouřky, které způsobily povodeň, se nehýbaly, takže intenzivní srážky padaly několik hodin na stejném území. Tím, že povodně přišly v noci, zastihly řadu lidí ve spánku,*“ popisuje katastrofu Miloslav Müller. V nejvíce zasažené obci Jíno, kde divoce proudící voda dosahovala výšky až dvou metrů, tehdy zahynulo 27 lidí, mnoho z nich uvízlo v hroučících se domech nebo byli smeteni povodňovou vlnou. Protože se povodeň stala v noci z 16. na 17. května, tedy po svátku Jana Nepomuckého, byla nazvána Jansko-nepomuckou (Janskou) povodní.

Velké neštěstí způsobily bouřky, které se po několik hodin nijak výrazně nepohybovaly, také při **přívalových povodních na jihovýchodní Moravě v červnu 1970. Vyvolaly katastrofu v lignitovém dole Dukla v Šardicích: v zaplaveném dole zahynulo 34 horníků.** „*Extrémní objem vody vytvořil u dolu velké jezero, které se následně protrhlo a způsobilo, že do důlních chodeb náhle vnikla voda, bahno a písek. Celkem bylo zaplaveno 32 kilometrů chodeb a šachet,*“ říká Miloslav Müller a dodává, že tragické povodně měly ještě jednu oběť: v Kyjově se v zatopeném sklepe utopila tříletá dívka.

Tragické **povodně zasáhly v září 1890 také Vltavu a připravily o život 25 lidí.** „*Srážky z konce srpna toho roku zvýšily nasycení povodí na dvojnásobek normální úrovně. Třídenní deště na začátku září pak vedly k tzv. stoleté povodni,*“ popisuje Miloslav Müller. Dne 3. září 1890, kdy hladina Vltavy v Praze stoupala, pracovali armádní ženisté na pontonu při rozebírání cvičného mostu. Ponton byl naneštěstí stržen pod část kamenného Karlova mostu, kde zahynulo 20 vojáků. Další čtyři lidé utonuli ve Vltavě o den později, když hladina řeky dosáhla svého vrcholu a náhle se zřítíla část Karlova mostu. Jeden muž pak utonul v potoce Vrchlice v Kutné Hoře.

Zabíjel i silný vítr nebo blesky

V červenci 1929 zasáhly Čechy a západní Moravu silné větrné bouře, které způsobily smrt 32 lidí. „*Tehdejší bouřky doprovázel ničivý vítr, krupobití a příválové deště. Vyskytlo se také několik tornád,*“ vysvětluje meteorolog Miloslav Müller. Zasažené obce tvořily pás táhnoucí se přes Čechy od jihozápadu k severovýchodu, což jasně indikovalo polohu studené fronty, podél níž se bouřky pohybovaly. Lidé umírali především v důsledku silného větru, ale dvě úmrtí souvisela s úderem blesku.

Větrná bouře zasáhla celé území Čech a Moravy také v prosinci 1868, kdy zabila 27 lidí. „*Tuto událost způsobila hluboká mimotropická cyklona neboli tlaková níže. V tragický den vrcholil příliv teplého vzduchu na české území, o čemž svědčí teplota 14,5 °C naměřená v pražském Klementinu. Událost vyvrcholila přechodem rychle postupující studené fronty od severozápadu. Kvůli mimořádně velkému tlakovému gradientu u nás řádil vítr o síle orkánu a umírali lidé ve více než 20 obcích po celé zemi,*“ uvádí Miloslav Müller.

Nejneobvyklejší událostí byla zřejmě **náhlá bouřka z května 1906, při které zemřelo 20 lidí v důsledku úderu blesku.** Celkem 13 lidí jí padlo za oběť, když se před bouřkou ukryli na hřbitově v Koňákově (dnes součásti Českého Těšína) v tamní zvonici, kterou zasáhl blesk. Další 7 lidí zahynulo tentýž den na jiných místech při práci na poli nebo v lese i uvnitř budov.

Počasí zabíjelo i nepřímo: při dopravních katastrofách

Počasí zavinilo také čtyři velké dopravní katastrofy, kvůli zhoršené dohlednosti. Meteorologové Miloslav Müller a Kateřina Skripniková (oba z Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd ČR) objasnili podmínky, které k jednotlivým tragickým událostem vedly.

Největší železniční neštěstí způsobené počasím v českých zemích se stalo v listopadu 1960 ve Stéblově na Pardubicku. Kvůli velmi husté mlze se tu srazily vlaky a zemřelo 118 lidí. K nehodě došlo proto, že osobní vlak odjel ze stanice Stéblová bez povolení. Průvodčí, který údajně v mlze zahlédl záblesk zeleného světla, dal strojvedoucímu pokyn k odjezdu. Kvůli husté mlze však byla jejich komunikace pouze ústní. Strojvedoucí protijedoucích vlaků se v husté mlze uviděli až na vzdálenost asi 80 metrů, kdy už nebylo možné zastavit.

Silná přízemní mlha způsobila také nejhorší českou leteckou katastrofu v pražském Suchdole, při které v říjnu 1975 zahynulo 80 lidí. „*Ten den byla zaznamenána výrazná radiační inverze. V pražské Libuši byla teplota vzduchu na stanici pouze 0 °C, zatímco o 600 m výše byla 14 °C. Na základě teploty rosného bodu 4,4 °C naměřené v nadmořské výšce 958 m n. m. odhadujeme tloušťku mlhy na několik set metrů. Vysoká relativní vlhkost vysoko nad tím pak prozrazovala vysokou oblačnost, která zřejmě zpomalila dopolední rozpouštění mlhy,*“ popisuje meteorolog Miloslav Müller. Při tragickém letu přepravovalo jugoslávské letadlo McDonnell Douglas DC-9 především české turisty z

přímořského letoviska Tivat (nyní Černá Hora) na letiště Praha-Ruzyně. Při sestupu skrz mlhu se piloti dopustili chyby a klesli příliš nízko. Místo přistání tak letadlo narazilo do chatové osady nad řekou Vltavou v Praze-Suchdole.

Tragédii u Cerhovic, při níž se v listopadu roku 1868 srazily vlaky a zemřelo 31 lidí, zase způsobilo silné noční sněžení. Několik dní před železničním neštěstím pronikal od severu do západní Evropy studený vzduch, nad který stoupal teplý a vlhký vzduch původem ze Středomoří, čímž docházelo k silnému sněžení. *„Ráno v den tragédie zaznamenala stanice Praha-Klementinum rekordních 52,6 mm srážek, což je nejvyšší denní úhrn v zimním půlroce od roku 1804 do současnosti,“* říká meteorolog Miloslav Müller. Právě v tento den brzy ráno odjel z Plzně běžný osobní vlak směřující do Prahy, v němž cestovali maďarští vojáci, kteří se vraceli z italského tažení na dovolenou. Velké sněhové závěje způsobily, že vlak musel zastavit v Újezdě u Cerhovic, kde do něj narazil nákladní vlak, který jel za ním.

Další dopravní katastrofu způsobila opět mlha: leteckou nehodu ve Sluneční jámě v Krkonoších v únoru 1945 nepřežilo 24 vojáků. Koncem druhé světové války letělo přetížené německé vojenské letadlo Junkers JU 52 s 8 členy dvou posádek a 20 zraněnými vojáky z obklíčené Vratislavi směrem k letišti Drážďany-Klotzsche v Německu. Vzhledem k poloze válečné fronty na západě letělo letadlo pravděpodobně oklikou přes české území, které bylo stále okupováno německou armádou. *„V důsledku kombinace navigační chyby a nízké dohlednosti letadlo narazilo do svahu Sluneční jámy v Krkonoších v nadmořské výšce asi 1360 m n. m.,“* popisuje autor článku Miloslav Müller.

Při výzkumu spolupracovali experti a expertky z Ústavu fyziky atmosféry Akademie věd ČR, z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR, z Masarykovy univerzity v Brně a z Univerzity Karlovy.

Kontakt pro média:

RNDr. Miloslav Müller, Ph.D.
Ústav fyziky atmosféry AV ČR
muller@ufa.cas.cz
+420 732 736 728

Odkaz na publikaci: Brázdil, R., Chromá, K., Müller, M., Lhoták, J., and Skripniková, K. (2026). *The deadliest sudden weather-related events in the Czech Lands, 1851-2025 CE*. Nat. Hazards Earth Syst. Sci., 26, 1889–1912. <https://doi.org/10.5194/nhess-26-1889-2026>

PŘÍLOHA: 13 nejtragičtějšých náhlých událostí souvisejících s počasím v českých zemích (1851–2025)

Datum	Lokalita	Událost	Počet obětí	Meteorologické okolnosti
25.–26. 5. 1872	Západní Čechy (Berounka, Blšanka)	Přivalová povodeň	244	Bouřky na zvlněné studené frontě, extrémní srážky až 289 mm/12 h, protržení rybníků.
14. 11. 1960	Stéblová (Pardubicko)	Železniční neštěstí	118	Velmi hustá radiální mlha, čelní srážka vlaků kvůli selhání komunikace.
30.–31. 7. 1897	Severní Čechy (Krkonoše, Jizerské hory)	Povodeň a sesuvy půdy	88	Extrémní deště 345 mm/den, ničivé mury (bahenní proudy) v horách.
30. 10. 1975	Praha-Suchdol	Letecká havárie	80	Silná přízemní mlha (radiální inverze), chyba pilota při přistávání v mlze.
5.–8. 7. 1997	Morava a Slezsko	Regionální povodeň	61	Cyklona Vb, extrémní čtyřdenní deště, plošné záplavy.

Datum	Lokalita	Událost	Počet obětí	Meteorologické okolnosti
16.–17. 5. 1889	Přešticko (ves Jíno a okolí)	Přivalová povodeň	57	Lokální bouřky z horka, 180 mm srážek za 2,5 h, v noci, lidé zastiženi ve spánku.
9. 6. 1970	Šardice (důl Dukla)	Přivalová povodeň	35	Lokální bouřky, přivalový déšť 133 mm/3 h zaplavil důlní chodby.
4. 7. 1929	Čechy a západní Morava	Silné bouřky	32	Postup systému bouřek podél zvlněné studené fronty, ničivý vítr a údery blesku.
10. 11. 1868	Újezd u Cerhovic	Železniční neštěstí	31	Extrémní sněžení 52 mm srážek, srážka vlaků kvůli sněhovým závějím.
7. 12. 1868	Celé území Čech a Moravy	Větrná bouře (orkán)	27	Hluboká tlaková níže, vítr o síle orkánu; pád stromů a částí budov.
3.–4. 9. 1890	Praha a jižní Čechy	Povodeň na Vltavě	25	Cyklona Vb, trvalé deště na nasycené povodí, zřícení části Karlova mostu.
23. 2. 1945	Krkonoše (Sluneční jáma)	Letecká havárie	24	Hustá mlha, zvířený sníh a nízká dohlednost (400 m), náraz letadla do svahu.

Datum	Lokalita	Událost	Počet obětí	Meteorologické okolnosti
17. 5. 1906	Koňákov (Slezsko) a další	Údery blesku	20	Náhlá bouřka; smrtící údery blesku.